

Posudek rigorózní práce Terezy Kabátové *Mezi realitou a imaginací. Koncepty imaginativní semiózy v české lyrice první poloviny 30. let 20. století*

Rigorózní práce Terezy Kabátové *Mezi realitou a imaginací. Koncepty imaginativní semiózy v české lyrice první poloviny 30. let 20. století* představuje v mnohém ojedinělý krok, který přináší řadu velice zajímavých, neobyčejně vyzrálých a inspirativních podnětů do diskuse o moderní české poezii.

Předně bych se chtěl pozastavit u volby samotného tématu – analýzy strategií konkrétních básnických postupů, situované do jednoho z nejúchvatnějších, ale také nejproblematictějších období české poezie 20. století, do přelomu dvacátých a třicátých let. Porozumění této fázi moderní české lyriky komplikuje nejen vlastní proměnný proces v utváření lyrických postupů, s nímž se setkáváme u naprosté většiny dominantních osobností soudobé poezie, implikovaný jednak osobnostním zráním, jednak mohutným náporům nových vnějškových skutečností, heterogenit, které znesnadňují a problematizují orientaci ve světě a vyžadují revizi výchozích noetických hledisek. Tento složitý proces individualizace jednotlivých poetik, tvorby specifických zobrazení světa, je navíc komplikován řadou výkladů a interpretací, které ať už v soudobém či pozdějším kontextu uplatňují různorodé kritické strategie, a to například v souvislosti s hledáním návazností na dominantní linii skupinových avantgardních postupů, vytěsňováním solitérních autorů z těchto výchozích souvislostí, nebo kombinací různorodých ideologických hledisek, které osobité zrání a tvůrčí modelaci poměrují soudobými či pozdějšími politickými postoji konkrétních básníků a tím vnucují přímo či nepřímo hodnotový žebříček, velice často vzdálený vlastnímu uměleckému dění. Tváří v tvář této komplikovanosti už samotná volba autorů jako František Halas, Vladimír Holan, Bohuslav Reynek, Josef Hora či Vítězslav Neval, čili autorů příznačně rozrůzněných, naznačuje velice slibný horizont, který v heterogenitě hledá jisté stabilní prvky a tím nabízí ojedinělou perspektivu celkového obrazu určité klíčové periody.

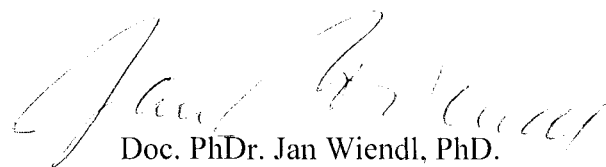
Dalším velice podnětným krokem je volba metodologického východiska, kterým se stala kulturně-antropologická teorie imaginárního a fiktivního, tak jak ji formuloval Wolfgang Iser. Volba této metodiky je přesvědčivá zejména proto, že nabízí možnost relevantního zkoumání rozrůzněných východisek a postupů, přitom však umožňuje určité vnitřní propojení různorodých pohledů a postojů a dovoluje v posledku nahlédnout v heterogenních aspektech podstatné scelující momenty. Na druhé straně je však třeba si uvědomit, že Iserem navrhovaná teorie se jaksi přirozeně vzpouzí snaze zacházet s ní jako s pouhým nástrojem, přímo volá po kreativním využití, předpokládá schopnost vidět souvislosti, uvědomovat si rozpory, a

zejména vnímat jedinečnost konkrétního uměleckého počínu. To, že Iserova metoda v ruku Terezy Kabátové „funguje“, tedy znamená, že autorka tyto „maličkosti“ jaksi samozřejmě a bez vnějších deklarací předpokládá, ba že s nimi je ve velice úzkém, chtělo by se říci přirozeném kontaktu.

A do třetice – rozehraná partie, kterou diplomantka ve své práci představila, zůstává inspirativně nedokončená. Naplňuje se tak jeden z postojů, jenž nelze naučit, který je darem v tom nejvlastnější slova smyslu a který osobně na odborné uměnovědné práci oceňuji nejvíce – totiž ono umění vstoupit do problému, cosi podstatného říci, poukázat na jisté souvislosti, které ve skrytu, obklopeny tajemstvím, na toto slovo čekaly, a posléze, v tichosti odejít, aniž by se zčeřila hladina tohoto tajemství a toto se zakalilo pro druhé. Týmž dojmem na mě práce Terezy Kabátové zapůsobila...

Práce Terezy Kabátové *Mezi realitou a imaginací. Koncepty imaginativní semiózy v české lyrice první poloviny 30. let 20. století* splňuje podle mého názoru požadavky kladené na rigorózní práci; doporučuji ji proto k obhajobě.

Praha 15. 4. 2008

Doc. PhDr. Jan Wiendl, PhD.